

Anu Tuulmets: "21. sajandi koolis peaks olema projektoriga arvuti kunstõpetuse kabinetis niisama enesestmõistetav kui spordisaal kehalise kasvatuse või tõmbekapp keemia jaoks."

Kunstiõpetus Koolielu portaalis

A n u T u u l m e t s

TPÜ kunstiosakond, kunstididaktika õppejõud

Lugejale pakutakse Koolielu portaalis võimalust õppematerjale hinnata ja kommenteerida ning minu tahtmine seda teha oli suur. Paraku leidsin peagi, et paari reaga on raske oma mõtteid selgitada, pealegi tuleks ühelaadseid kommentaare kirjutada korduvalt. See ajendaski tegema kokkuvõtet kunsti õppematerjalide lugemisel tekkinud mõtetest ja mõtteahelatest.

Mis portaalis leida on? Lugemise hetkel oli üleval 60 tööd, kõik seotud arvuti kasutamisega aine õpetamisel. 50 puhul oli märgitud ära seos Tiigrihüppe Sihtasutuse kursuse või konkursiga – enamik oli valminud kursuse "Arvuti koolis" lõputööna, paar tükki konkursi "Arvuti ainetunnis" võistlustööna. Ülejäänud olid samalaadsed, võib isegi arvata, et mõne puhul on kursus lihtsalt märkimata jäänud. Suurem osa lõputöödest sisaldas *PowerPoint*'i programmis tehtud esitlust, millele umbes kolmandikul lisandus tunnikava. Vähem võib lei-

da töölehti, kontrolltöid või teste; üheksa tööd kujutas endast veebilehte.

Sisu järgi on tööd jagatud nelja suuremasse rühma: "Kunstiajalugu", "Tehnikad ja materjalid", "Praktilised oskused" ning raskesti liigitatavad on pandud pealkirja "Kunstist ja kunstõpetusest" alla. Ühte head, igal juhtumil sobivat struktuuri ei ole muidugi lihtne luua, kuid praegusega päris rahule jääda küll ei saa. Kuidagi veider, kui arhitektuur on jaotuse "Tehnikad ja materjalid" alalõik. Selle pealkirja all on eraldi punktadena kunstiliigid – skulptuur, maal, graafika, tarbekunst, arhitektuur, disain – ning ülalatuslikult ka kunstiliigid. Kui tahate leida üles tunnid teemadel "Portreemaal" ja "Taevamaalid", tuleb vaadata "Tehnikate ja materjalide" alt (!). Tuleks vältida jaotusi, mis võivad jätta mulje, nagu koosneks üldhariduskooli kunstõpetus faktiteadmistest (kunstiliigid ja kronoloogiliselt ülesehitatud kunstiajalugu) ning praktilistest oskustest.

Suurem osa õppematerjalidest (*PowerPoint*'i esitlused ja veebilehed) on elektroonilised tekstid – olgu siis piltidega illustreeritud või peamiselt piltidest koosnevad –, mida saab õppes kasutada. Kuidas seda teha, sõltub täiesti kasutajast. Enamasti ei selgu ka see, kuidas töö autor ise neid rakendab. Muidugi, ka õpikut kasutab iga õpetaja omal moel. Ometi ei nimetaks ma neid elektroonilisteks õpikuteks, sest õpiku olulised tunnused puuduvad. Küsimused ja mõtlemisülesanded õpilastele on kahjuks harvaks erandiks. Sisult on need põhiliselt faktiinfo ja pildinäidete kogumikud.

Valdavalt pakutakse elementaarset infot – sellist, mida õpilane võiks ise õpikut lugeda, kui see õpik vaid olemas oleks. Üks esitluskava teise järel konstateerib, et põhivärvid on punane, kollane ja sinine. Erinevus seisneb selles, kas värv on slaidil ringi-, ruudu- või kolmnurgakujulises kujundis, kas kujundid on

reas või moodustavad omakorda mingi kujundi, ja kas tekst tuleb vasakult, paremalt või "hüpetega" ülevalt. St keskne on esitlusprogrammi võimaluste kasutamine, seejuures häirib koledasti, kui need kõik korraga mängu pannakse (arvutikasutaja lastehaigus). Erinevad meetodilised võimalused, kuidas põhivärve lastele selgeks teha, kuidas lastega koos uut teadmist luua, last ise midagi avastama või järel dama panna, puuduvad paraku täielikult. Lisaks püütakse võtta korraga mängu kogu olemasolev teave. Kui juba räägime värvusõpetusest, siis ikka põhivärvidest simultaan-kontrastini. **NB!** Küsimus pole värvusõpetuse töödes, samad tendentsid on iseloomulikud enamikule pakutatavatest materjalidest.

Tekstid on loetlevad. Õpetaja ütleb, kuidas on. *Põhivärvid on..., kunstiliigid on..., renessansi periodiseeritakse..., kubismi tunnused on...* Tundub, et PowerPoint'i esitlusprogramm soosib tunniskeemi, kus õpetaja kannab ühekorraga kogu teabe ette, peab illustreeritud monoloogi. Varasemast raskemini kasutatavat näitmaterjali (raamatud, väljalõiked, slaidid) asendab lihtsalt atraktiivsem arvutipilt. Inimene on lummatud suurest, värvilisest ja vahel ka liikuvast pildist. Laste ülesanne on võtta ettekan-tav teatavaks: "teevad õpetaja seletuste ajal märkmeid". Vägisi jääb mulje, et õpilastele on määratud ainult passiivse kuulaja roll.

Häirib ka tunnikavade üldsõnalisus. Mida arvata järgmistest näidetest?

Tunni käik:

1. koos slaidide vaatamisega räägib õpetaja lahti kõik tähtsamad märksõnad. Koduseks ülesandeks on kordamine. Järgmisel tunnil võib õpilaste kontrollimiseks kasutada töölehte, mis on koostatud antud teema kohta."

"Tunni lühikirjeldus (IKT-vahendite kasutamise): tund toimub arvutiklassis või kunstiopetuse klassis, kus on kasutada arvuti ja dataprojektor. Tegevused (õpilased, õpetajad): slaidiprogrammi ajal loenguna, uute mõistete seletamine. Ja see on kõik!

Esitlus arvuti abil on omaette väärtuseks tõstetud. Tund koosneb esitlusest ja ehk on natuke midagi muud ka. Võib-olla teevad õpilased mingi praktilise töö. Kui vaid õpetaja isegi teaks, mida just ja

miks. Järgnevalt üks äärmuslik näide selle kohta, kus õpetajal on eesmärk määratlemata ja valikud meetodika osas tegemata.

Slaidikava Arhitektuur.ppt /- -/ sisaldab lühikest selgitust, mis on arhitektuur, lisaks pildimaterjali ehituskunsti näidistest läbi ajaloo tänapäevani välja. Pärast esitlust /- -/ on õpilastel võimalus ise otsida teavet internetist, märksõnad, mida saime esitlusest, kirjutama tahvlile, et lastel oleks parem jälgida.

Teine variant tunni läbiviimiseks on see, et õpilased joonistavad ise arvutiga maju. Kolmas võimalus on, et peale esitlust joonistavad õpilased omaunistuste maju, losse jne. Miks mitte ehitada pilvelõhkujat?

Tehnikatest on võimalik kasutada hariliku pliiatsi, värvipliiatsi, tintenpenni või viltpliiatsitega joonistamist. Lisaks saab teha värviliste paberite või ajakirjaväljalõigetega kollaažitehnikat. Kindlasti tuleb läbi teha ka ruumiline kujutamine majapidamisjääkide kasutamise-ga.

Positiivse näitena nimetan siin Hedi Jürgeni kavandatud tundi barokkarhitektuurist. Autor ei piirdu väitega, et slaidide vaatamise juurde käib vestlus, vaid ütleb konkreetselt, mida iga slaidi juures tehakse (küsimustele vastamine, mis nõuab ka varasemate teadmiste meenutamist, põhifaktide vihikusse kirjutamine, näidete võrdlemine ja ühisjoonte leidmine, õpikust pildiloleva kohta kirjelduse lugemine, stiilitunnuste analüüsimine, hoonete stiili määramine, oma arvamuse esitamine). Kahjuks kuulub see näide väheste erandite hulka. Tunnikavadeks nimetatud dokumendid ei ole üldjuhul mingid kavad. Tavaliselt ei ütle nad midagi peale selle, et tunnis kasutatakse PowerPoint'i esitlust. Meetodiline pool praktiliselt puudub.

Veebimaterjalide ühekülgisuse üks põhjus on koolide halb varustatus kunstiopetuse õppevaraga. Olukorda võib võrrelda kehalise kasvatuse tunniga, mille jaoks pole saali ega matet, spordiriistuse muretseb õpilane ise ning õpetaja ostab oma raha eest pallid ja rõngad. Juba aastakümneid on räägitud vajadusest muretseda kooli riiklikul tasandil näiteks värvustabelid ja reprodokumendid, kuid tulemusi ei ole. On mõni slaidikomplekt (endisaegse ja ajaga halvenenud kvaliteediga) ning film, kuid

need on juhuslikud, mõne üksiku teema kohta. Senimaani ostavad õpetajad oma palga eest kunstialbumeid. Vastasel korral pole neil midagi näidata.

Väga paljud koolid ei raatsi ikka veel kunstiajaloo õpikuid osta (on ju aastaid ilma hakkama saadud!). Kui kogu gümnaasiumi peale muretsetakse üks komplekt, kannab õpetaja tunnis info ette ja õpilane kirjutab endale ise õpiku. Piltideta! Ja püüab meelde jätta korra silme eest läbi libisenud väikese pildi.

Õpetajate koostatud veebilehtede ja PowerPoint'i esitluste vormis õppematerjalid räägivad karjuvast vajadusest elementaarsete õppetekstide ja näitmaterjalide järele.

Muret teeb, et vajalikke kunstiopetuse baasmaterjale pole piisavalt ka internetis. 21. sajandi koolis peaks olema projektoriga arvuti kunstiopetuse kabinetis niisama enesestmõistetav kui spordisaal kehalise kasvatuse või tõmbekapp keemia jaoks. Veider oleks nõuda praegu taga värvustabeleid või kooli jaoks trükitud kunstiteoste reproduktsioone, kui arvuti pakub palju laiemaid ja paindlikumaid võimalusi. Järjest enam on saada ka kunstimaterjale CD-ROM-idenäiteks muuseumide varadest). Loode-tavasti pole vaja kellelegi tõestada seost visuaalsete kunstide õppimise ja visuaalse näitmaterjali vajalikkuse vahel – ja seda igas kunstitunnis, mitte üksnes gümnaasiumis kunstiajalugu õppides.

Tahaksin uskuda, et kui on tagatud baasmaterjal (õpik igale õpilasele ning rohke pildimaterjali kerge kättesaadavus ja kasutatavus), muutub ka tundide ja õpetajate koostatud õppematerjalide laad. Siis saaks kunstiajaloolegi läheneda probleemidekeskselt, tund võiks kuluda aruteludeks, võrdlusteks, seostamiseks, järelduste tegemiseks. Ja sellisel tasemel esitluskavasid, nagu praegu Koolielu portaalis leida võib, koostaksid õpilased õpitut kokkuvõtteid tehes.

Võib-olla kõlab see kõik naiivse või utoopilisena või näen praegust olukorda liiga mustades värvides. Siiski jään kindlaks ühes: õpetaja loovus peab leidma rohkem rakendust meetodilistes ot-singutes. Sellest kasvabki välja järgmine probleem.

Millel on põhirõhk "Arvuti koolis" kursustel? Kui õpetaja alles õpib arvuti-programmi kasutama, on tema põhitä-

helepanu loomulikult sellel, mitte kunstiõpetusel. Tiigrihüppe Sihtasutuse kodulehelt www.tiigrihype.ee leidsin, et "kursusi juhendavad üldhariduskoolide õpetajad ning kõrgkoolide õppejõud" ning teisalt, et "kursuste läbiviijateks on 50 kohalikku õpetajat, kes omavad vastavat Oxfordi Ülikooli tunnistust". Nende ettevalmistuse sisu ja laadi kohta sealt infot ei leia. Siiski võib arvata, et see on ennekõike infotehnoloogia-, mitte kunstialane. Tõsi küll, Tiigrihüppe kodulehel võib leida sõnumeid koolitajatele korraldatud didaktikakursustest. Tahaksin loota, et ajapikku paistab see lõpptulemustes välja. Oleks hea, kui juhendaja suudaks suunata kursuse lõputöö tegijat mõtlema ka aine- ja ülddidaktilisele küljele. Muidu jääb see lihtsalt arvutikoolituseks (õpetab kasutama seda või teist programmi), mitte ei aita ühendada ainealaseid, pedagoogilisi ja infotehnoloogilisi küsimusi, nagu minu arusaamist mööda peaks taotlus olema.

Kolmas probleem: segadus mõistetes. Puuduvad selged kokkulepped, mis on üldse tunnikava, mida peaks see kindlasti sisaldama ja missugune sisu on ühel või teisel tunnikavas kasutatav mõistel (nt eesmärk, ülesanne, teema). Tunne, et me neid sõnu hästi tunneme, osutub petlikuks! Ma ei aja taga tunnikava jäika, ettekirjutatud struktuuri ega mõistete formaalset defineerimist, kuid praegu valitsev täielik süsteemitus räägib ka süsteemist mõtlemisest ja võib lõppkokkuvõttes olla kogu ainevaldkonna jaoks väga destruktivne.

Tunnikavalt ootaks konkreetsust. See peab olema detailselt läbimõeldud plaan, kuidas viia läbi tund kindla õpilasgrupiga. Konkreetse ülesehituse ja tegevustega tund saab vaevalt sobida "5.–8. klassile" või, nagu teises tunnikavas seisab: "Klass: gümnaasium." Tunni teema ei tohiks olla "Värvusõpetus" – see on suur lõik õppeainest, mida tuleb puudutada kogu õppeaja jooksul vähehaaval, alaküsimuste kaupa.

Mitmes tunnikavas pole eesmärki sõnastatud. Arvukalt on aga eesmärgiks valitud ühe nähtuse tutvustamine.

Tunni eesmärk. 1. Tutvustada õpilastele üht moodsa kunsti suunda – kubismi. 2. Joonistada pinginaabrist kubistlik portree.

Tunni eesmärk. Tutvustada ja seletada õpilastele mõistet "kunst" ja "kujutat

kunst", selgitada, kuidas jaotatakse kunstiliike ja tutvustada peamisi tehnikaid.

Sellisel juhul on eesmärk saavutatud, kui õpetaja on oma jutu ära rääkinud. Aga kas õpilases on selle tulemusena ka midagi muutunud, kas ta on midagi õpinud? Mida talt hiljem nõutakse? Tutvustatud materjali tundmist äratundmise tasemel, oskust midagi selgitada, teada/loetleda nimesid ja näiteid, oskust rakendada? Või piisab tasemest "on sellest kuulnud"? Võib öelda, et laiemalt pole harjutud õpitulemusi sõnastama – mis tasemel uue osa tundmist taotletakse.

Vahel on eesmärgiks tunnis toimuvad tegevused: "Tunni eesmärgiks on püstitatud küsimustele vastuste ja selgituste leidmine koos näitvahendite kasutamisega ja õpilaste varasemate tööde vaatlemisega."

Väga erinevalt mõistetakse sõna "teema". Kord pakutakse teemaks suurt lõiku ainekust ("Värvusõpetus"), kord kitsamat probleemi, kunstinähtust või -stiili ("Põhivärvid", "Kubism"), vahel peetakse teemaks ülesannet ("Teema: ülesanne laineliste joontega"), ka tegevust ("Tunni teema on amfora kujundamine ribaomamendiga", "Lilleõie joonistamine"). Vahel on teema ka oskus ("PAINT-ist ühe joonise üleviimine KIDPIX programmi ja seal joonistamise jätkamine"), õpitu kontrollimine ("Tunni teema: arvestuslik test"), kujutamisaainestik, -objektid ("Portree", "Minu perekond looduses"), tulemus, väljund ("Teema: rütmikompositsioon").

Huvitav on järgmine näide.

Teema: "Meeleolu edasiandmine värvilahendustega". Tunni eesmärk: leida sobivad värvilahendused antud teema-de edasiandmiseks: "Päike paistab", "Vihma sajab", "Õhtul lõkke ääres", "Talvel külmaga". Siin on ühe ja sama tunni juures näha sõna "teema" kasutamine kahes erinevas funktsioonis. Lisaks ei tohiks värvilahendused olla eesmärk omaette, õppe seisukohast on õpetaja kohus teadvustada, mida õpilased nende värvilahenduste tegemise kaudu õpivad/kogevad/teadvustavad.

Kui eelnevalt toodud punktides pole selgust, siis on raske määratleda, mida ja kuidas hinnatakse. (Õppeprotsessi hindamine: hindan teooria omandamise põhjal loodud praktilisi töid", "Hindami-

ne: hinnatakse sekundaarvärvide puhust ja töö vormistust", "Hindamine: valmis tööd hinnatakse punktisüsteemi alusel. Arvesse läheb ka publiku hinnangu andmine valmis tööle. Hindamise skaala: teab võtteid 90%–100%, saab hindeks 5, teab 70%–80% , saab hindeks 4, teab 50%–60%, saab hindeks 3, vähem kui 50%, peab veel kord tegema harjutuse 7.)

Nagu näha, on kasutatavate didaktika mõistete sisu täpsem määratlemine kunstiõpetuse kontekstis päris aktuaalne. Oleks oodanud, et kui ühte kursust viivad läbi paljud inimesed, on nad vähemalt omavahel mõistetes kokku leppinud ja sobiva (muidugi paindliku) tunnikava mudeli loonud.

Kust tuleks lisa?

Praegu on kursus "Arvuti koolis" õppematerjalide peamine (praktiliselt ainus) allikas. Mis meelitaks õpetajaid ka väljaspool neid kursusi õppematerjale koostama või juba olemasolevaid Koolielu portaali pakkuma? Seotus arvutikasutamisega pole peamine.

Olude sunnil on mingisuguseid õppematerjale kokku pannud pea iga kunstiõpetaja. Need ei ole – ega peagi olema – seejuures alati kitsalt traditsioonilise kunsti kesksed. Kunst ammutab aines-tikku pea igast eluvaldkonnast ja erinevad nähtused, nii vormilt kui ka tähenduslikult varieeruvad võimalused, tuleb viia lapsele lähemale. Lähtumine taime-dest ja loomadest, näoilmetest ja poosidest, söökidest ja tantsudest, tornidest ja treppidest, sümbolitest ja reklaamidest, emotsioonidest ja sõnumitest jne on sama oluline, kui mitte veel olulisem, kui õppe ülesehitamine kitsalt teadmiste värvist või perspektiivist.

Õpilastööde näitustel võib alati leida huvitavaid ülesandepüstitusi ja teematõlgendusi, huvitav oleks tutvuda ka nende taga olnud õppeprotsessiga. Need võiksid olla tehtu kirjeldused (õpetaja taotlused, ettevalmistus, protsess, vastuvõtt, tulemus), mida illustreeriksid õpilastööd. Kirjeldada võiks projekte, lihtsalt hästi toimunud ülesandeid või meetoodilisi võtteid. Sedalaadi materjale avaldavad Ameerikas näiteks kunstiõpetajate ajakirjad. Eesti on liiga väike, et nii kitsale sihtgrupile ajakiri võimalikuks saaks. Kuid Koolielu portaaliks oleks sellised tutvustused omal kohal ja lugejale püsivalt kättesaadavad.

Huvitaval kombel hoitakse meil sageli oma põnevaid ideid kiivalt endale. Iga tõeliselt hea kunstiülesanne on tõepoolest ka isikliku tähendusega looming, mida ei soovita näha massilises kasutuses, kuid tagajärg on pahatihti see, et igaüks leiutab jalgratast. Teiste häid ideid kiirustatakse küll üles märkima. Olen palju kordi näinud, kui võrd põlema minnakse, kui mõni õpetaja näitab oma õpilaste töödest tehtud fotosid; ka õpilastööde näitustel "töötab" kunstiopetaja, fotoaparaat ühes, märkmik teises käes.

Tõeliselt loominguline õpetaja siiski ei karda oma ideid jagada, nagooni liigub ta ise edasi, luues üha uusi õpilast inspireerivaid ülesandeid. Hea näide on Indrek Raudsepa ülesannetekogud (kunstiõpetuse tööraamatud 4.–9. klassile).

Mis ajendaks õpetajaid oma tööd näiteks Koolielu portaalis tutvustama? Ühe ideena võiks pakkuda õppematerjalide koostamise ja nende laiemale lugejaskonnale esitamise õpetajate atesteerimisel nõutava või soovitatava punktina. See kajastaks vahetumalt ka igapäevases õppetöös toimuvat. Muidu kipub õpetajate hindamisel jääma määravaks tegevus väljaspool kooli ja tundi, st kõik see, mis võib nõuda aega ja energiat põhitoo arvelt. Teiseks, arvestades, et koolides on tavaliselt ainult üks kunstiopetaja, pole koolis pädevat hindajat võtta. Kolmandaks tuleks ka kogunud õpetajale kasuks aeg-ajalt oma lähtekohtade, tunni konkreetsete eesmärkide, kasutatavate meetodite, hindamiskriteeriumide jms täpne verbaalne formuleerimine koos saavutatud tulemuste analüüsi ja järelduste tegemisega sellisel moel, et seda võiks laiemale publikule lugemiseks pakkuda.

Hoolimata tehtud kriitikast, tuleb tunnustada kõiki, kelle õppematerjalid Koolielu portaalis lugemiseks-vaatamiseks kättesaadavad on. Loodan, et ajapikku koguneb neile erilimelist lisa.

Süda on pagas

Kunstiõpetusprojekt Tallinna XIII graafikatriennaali näitusel "Maapagu / inExile"

Eesti Kunstimuuseumi hariduskeskus on koostanud koostöös Tallinna XIII graafikatriennaali toimkonnaga lastele ja noortele suunatud suuremahulise kaasaegse kunsti haridusprojekti koondnimega "Süda on pagas". Kolmele eri sihtgrupile suunatud kunstiharidusprogramm kannab järgmisi alapealkirju:

- "Tähtsad asjad" – lasteaia vanemale rühmale ja algkoolile,
- "Kirjutun sulle" – põhikoolile,
- "ID" – gümnaasiumile.

2005. aastal jõuab see haridusprojekt välja laste ja noorte kaasaegse kunsti näituseni Eesti Kunstimuuseumi uues hoones KUMU. Projekt on võitnud Hansapanga 2004. a laste- ja noorteprojektide konkursi "Paneme tähed särama" ning panga kõrval toetab seda ka kunstitarvetega kauplev AS Vunder.

Tallinna XIII graafikatriennaal

Tallinna graafikatriennaalid toimuvad alates 1968. aastast. Esimesel näitusel osalesid vaid Baltimaade kunstnikud, haarates iga korraga kaasa uusi külalisesinejad ka teistest riikidest. 1998. aastal muutus triennaal avatuks juba kogu maailmale.

Tänavusele näitusele esitati 429 projekti 48 riigist. Nendest valiti välja 44 kunstnikku 20 maalt. Seekordse triennaali põhinäituse nimi on "Maapagu". Näitusel on väljas kümneid väga erinevaid eksiil kogemusi ja -tõlgendusi. Ainult osa neist on seotud kodumaa kaotamisega poliitilise vägivalga survele. Järjest rohkem räägitakse vabatahtlikust kodumaavahetusest, millega kaasnevad väga keerulised tunded ja uute identiteetide tekke. Aga ükski koht, kus me parasjagu viibime, pole hea või

halb iseenesest. Tähtis on see, kuidas ja kellenä me seal oleme ja mida sai südamepagasis kaasa võetud.

Kogu Tallinna linnaruumi olulisemaid näitusepaiku hõlmav rahvusvaheline Tallinna XIII graafikatriennaal toimub 10.09.–31.10. Kunstiharidusprojekt "Süda on pagas" käivitub Soolalao 22. septembril ja kestab suure näituse lõpuni. Kõiki gruppe ootavad muuseumi näitusejuhid, kes neid seal kohapeal aitavad ja suunavad.

Õpilaste muuseumitund

Õpilaste põnevasse teemasse süvenemist toetavad trükitud värvilised töölehed, kuhu saab kirja panna kõik näitusel tekkinud mõtted ja luua oma väikese kunstiteose. Lehele on lisatud vajalike märksõnadega sõnastik, mis aitab saadud teadmisi kinnistada.

Neid töölehti võetakse arvesse muuseumitunni kujundamisel, et pakkuda õpilastele just seda, mis neid kõige rohkem huvitab ja küsimusi tekitab. Kõige tähtsamaks peetakse aga muuseumitunnis loomulikult inimlike emotsioone.

Muuseumitunnid toimuvad kolmel päeval nädalas: kolmapäeval, neljapäeval ja reedel kell 11, 13 ja 15.

Lähem info ja muuseumitundidesse registreerimine: EKM hariduskeskus, telefon 645 5004, haridus@ekm.ee

ANU PURRE

Eesti Kunstimuuseumi hariduskeskuse kunstnik-metoodik, kunstiharidusprojekti kuraator, töölehtede koostaja